

Horsens byfoged

Politiprotokoller 1892 (B66-5205) pag. 308a-313a og (B66-5206) pag. 34b-39b & 72b-73a (forhør af Jens Nielsen). Rigsarkivet, Viborg

[B66-5206, 34b]

[11. maj 1892]

N 207/1892

Forhør over Tugthusfange Jens Nielsen (Forsøgt Drab)

En Skrivelse fra Directionen for Horsens Straffeanstalt af 8 Ds med tilhørende Bilage frl.

Ligeledes var tilstede det i Forkl. ommeldte Bordben indpakket i grovt Papir og forsynet med Straffeanstaltens Segl.

Fremstod fri for Baand og Tvang Tugthusfange Jens Nielsen, som blev forelæst

[B66-5206, 35a]

den af ham til Fængselsinspectørens Forhørsprotocol afgivne Frkl og rathaberede denne Punct for Punct. Han forklarer nærmere, at hans Hads Gjenstand nærmest er de øverste offentlige Myndigheder nemlig Justitsministeriet, fordi det stoed i denne Myndigheds Magt at forandre hans Afsoning af sin Straf i Cellefængsel til Afsoning i Fælleddskab, og da Eensomhed for Cptn er en ganske uhyre stor Lidelse, staa hans Hævntanker i Forhold hertil, og han synes ikke, at han vilde kunne hævne sig stærkt nok for disse sine Lidelser. Han havde intet imod Sygebetjent Brandstrup, men saaledes som han til Inspectørens Forhør har forklaret, betragtede han en hvilken som helst af Fængslets Betjente i nærværende Tilfælde altsaa Sygebetjent Brandstrup som Repræsentant for den øverste offentlige Myndighed, mod hvilken hans Had er rettet, og da han vidste, at han umuelig kunde fuldføre nogen Hævn mod den nævnte offentlige Myndighed selv, har han stadig og længe tænkt paa at ville lade sin Hævn gaa ud over en eller anden af Fængslets Betjente. Særlig havde han tænkt paa at overfalde den Betjent som i Reglen besøgte hans Celle og hvis Navn er Poul Rasmussen, som han er vred paa, fordi han flere Gange havde meldt ham for Smaa[...] og derved paadraget ham yderligere Ubehageligheder, men han havde dog i sit stille Sind tænkt, at han ikke vilde udføre noget Attentat medmindre han ikke inden ca 1 Maj i Aar blev overflyttet fra Cellerarbeide til Fængsel Fælleddarbeide. Han mente nemlig, at der inde paa Contoiret dels fra Inspectørens

LETLÆSELIG UDGAVE

Gymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

**LETLÆSELIG
UDGAVE**

Gymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[B66-5206, 35b]

og dels ogsaa fra Overinspectørens Side er givet ham et Slags Haab om, at han nu snart skulde komme til at arbejde i Fælleddsskab. Navnlig har Inspectøren for et halvt Aars Tid siden, da Cpt. beklagede sig over at skulle hense i Ensomhed og var den nidske Sindsstemning, som herved altid opfyldte ham udtalt, at det vel heller ikke nu vilde vare længe, inden han blev sat i Fælleddsskab. Cpt. ved, at der hvert Aar i April Marts

Maaned bliver sendt Indberetning om hans Maade at opføre sig paa ind til Justitsministeriet, og han tænkte saa, at det i Aar skulde times ham at overgaa til Arbeidet i Fælleddsskab, idet han formener, at Inspectøren havde udtalt eller og ladet skinne igjennem sine Udtalelser at ville gjøre en skriftlig Henstilling til Ministeriet i ~~saa Henseende~~ denne Retning. - Han mente, at en Afgjørelse i saa Henseende maatte komme inden d. 1 Maj April, og han satte derfor ~~denne Dag~~ ca 1 Maj som den Tidsfrist, før hvilken han ikke vilde udføre de Hævnplaner han havde udtænkt.

Hans Plan gik opr. i den Retning, at han vilde benytte sig af en Leilighed som daglig frembød sig, nemlig naar hans Arbeidsbord om Aftenen blev flyttet ud af hans Celle. Dette Bord [...er...] 2 Alen langt og Udflytningen sker ved, at Cpt. tager i den ene Ende af Bordet, medens den Betjent, der har det specielle Opsyn med ham, tager i den anden Ende, nemlig i den, der er nærmest ved Cellens Dør. Betjenten vender ved saadanne Leiligheder Ansigtet

**LETLÆSELIG
UDGAVE****Gymnasiepakker****Kilder i historie**

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[B66-5206, 36a]

mod Cpt og gaar altsaa baglæns ud af Celledøren.-

Cpt. havde da tænkt sig, at han en Dag vilde kaste noget snavset Vand ned ad den Celledvæg Cellens Væg lige nær Døren. Han vilde saa klage til Betjenten over, at der fra et overliggende Locale løb Vand ned i hans Celle, hvilket han vidste af og til skete i andre Localer i Anstalten, og naar det saa lykkedes ham at faa Betjenten til at vende Hovedet om for at se paa dette Vand, vilde han med det Jærnrædskab, han havde forfærdiget af en Madpottes Hank, som han havde tilspidset og tænkt at anbringe fast paa Enden af Bordbenet i den samme Ende, hvor Sømmene sidder, tilføre Betjenten et Stik i Nakken, ved hvilket han antog, at Betjenten i det mindste øieblikkelig vilde blive saaledes bedøvet, at han vilde være ude af Stand til at sætte sig til nogetsomhelst Modværge, og det var hans Hensigt derefter med selve Bordbenet at slaa Betjenten ihjel.- Blandt de Madpotter, som leveres Fangerne, er der mange, paa hvilke Hanken er revet af, og det sker altsaa, at den samme Fange den ene Dag faar en Madpotte med og den anden Dag en Madpotte uden Hank, og Cpt. havde derfor længe tænkt, at han en Gang, naar han fik en Madpotte med Hank af den Slags, som han kunde bruge, vilde brække den af, og at dette ikke vilde blive opdaget, fordi Betjenten ikke netop havde lagt Mærke til, hvilken Madpotte han den

[B66-5206, 36b]

Dag havde faaet. Dette Forsæt fuldførte Cpt. saa den 6 April d. A. og det viste sig ogsaa, som han havde tænkt, at det ikke af Opsynet blev [set], at Madpotten, som af Opsynet var leveret ind til ham med Hank paa, havde mistet denne, da den blev taget fra ham. Han glemte Hanken oppe i Ventilen i sin Celle, og der blev den henliggende indtil d. 26 April, da han tog den ud og sleb den spids i den ene Ende med [Be...] i Cellen.

Cpt. tilføier, at han, efterat han vidste forment, at der var indgivet Forestilling fra Inspectøren om, at han skulde anbringes i Fælleddsskab, havde begaaet et Par Smaaforseelser, nemlig været uhøflig over for Betjentene, og han vidste, at disse Forseelser ligeledes vare blevne indberettede til Justitsministeriet og tænkte derfor, at hans Haab om at komme i Fælleddsskab i Aar vilde glippe og paa Grund heraf var det, at han d. 6 April brød Hanken af sin Madpotte for at foretage de foreløbige Skridt til at udføre sine Hævnpplaner. Den 27 April eller maaske d 26 da Cpt. havde den ommeldte Hank nede for at slibe den spids blev det tilfældigvis af Betjent Poul Rasmussen opdaget, at Cpt. stod med noget i Haanden inde i

LETLÆSELIG UDGAVE

Gymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

sin Celle, som han søgte at skjule, og dette har formentlig været Grunden til, at der den følgende Dag, medens Cpt. havde Gaardtour blev anstillet en mere indgaaende Undersøgelse i Cellen end sædvanlig, hvorved Hanken

[B66-5206, 37a]

blev funden i Ventilen oppe under Loftet, hvor Cpt. havde skjult den ved at stille sit Arbeidsbord hen ved Væggen og sit Latrin ovenpaa samt derefter staa op paa Latrinen.

Da dette Vaaben saaledes var ham frataget, maatte Cpt. udpørnse en anden Plan for at fø udføre sin Hævn, og da han tilfældigvis netop havde noget han vilde spørge Lægen, saa faldt det ham ind, at han kunde benytte et Sygebesøg til at udføre sin Plan. Han bemærker, at han vidste, at Planen saa skulde udføres mod Sygebetjent mod hvem han Intet havde udestaaende, og han tilføier ogsaa, at det ikke var strax efter at den tilspidsede Hank var ham frataget, at han forandrede sin Plan, idet det [...] var hans Mening at udføre sit Attentat mod Betjent Poul Rasmussen alene ved Hjælp af det frabrækkede Bordben, naar Leilighed en Gang tilbød sig ved Udflytningen af hans Arbeidsbord, men det skete saa, at Betjent Poul Rasmussen blev flyttet bort til en anden Gierning, saa at han ikke længere var stadig Opsynsmand for Cpten, og da Cpt troede, at denne Forflyttelse var for stedse eller dog for ubestemt Tid, opgav han sin Plan og udklækkede den anden Plan om at benytte et Besøg af Lægen til Udførelsen af et Overfald. Denne sidste Plan lykkedes ogsaa strax. Da Cpten om Formiddagen var kommen op efter Gaardtour d 2 Maj, og han havde forlangt at tale med Lægen, vidste han, at denne kunde komme naarsomhelst, og efter at

**LETLÆSELIG
UDGAVE****Gymnasiepakker****Kilder i historie**

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[B66-5206, 37b]

han under Paaskud af at mangle Arbeidsklæder havde faaet den opsynshavende Betjent til at hente noget saadant og til at bringe ham det ned i Cellen, ~~vidste~~ antog han altsaa, at Betjenten, som nu havde set til ham, vilde gaa videre paa en Runde, og at det vilde vare en halv Snes Minutter inden han igjen kunde komme til at se ind til Cpt, og disse Minutter benyttede han til at bryde Bordbenet fra, idet han tidligere havde forvisset sig om, at dette let kunde gøres, og at der, naar ~~man~~ han ~~vide~~ havde brækket det fra, vilde medfølge nogle Søm, som vilde gjøre Bordbenet saa meget bedre skikket til Angrebsvaaben. Bordet stod paa i alt 8 Ben, saa at det kunde staa lige godt enten det ene Ben var brækket fra eller ej, og da Cpt. brækkede det Ben fra, som sad i Hjørnet af Bordet længst fra Celledøren og tillige lod de Schawler han arbejdede paa hænge ned over Midten af Bordet, saaledes at de skjulte, at Benet var brækket af for dem, der kom ind af Døren, gjorde han sikker Regning paa, at det ikke vilde blive set, og han havde desuden anbragt det ene Schawl saaledes ned ad den Side af Bordet, ~~der var sid~~ bag hvilken Cpt. selv stod, at han kunde støtte Bordbenet op ad Bordet eller Schawlet uden at det saas hverken af Lægen eller Sygehusbetjent eller af den Betjent der var ved Døren. Reglementet foreskriver, at Fangerne, naar Lægen kommer ind, skal stille [sig ret], hvilket Cpt. ogsaa gjorde, og han stod altsaa [...] ved Bordet med Bordbenet staaende

[B66-5206, 38a]

op ad Bordet, ~~med Bordbenet~~ i en Afstand af fra den høire Haand af nogle faa Tommer, saa at han i et Nu kunde gribe det. Han vidste, at Lægen, naar han kom ind, vilde stille sig paa den modsatte Side af Bordet ligefor Cpten, og han vidste ligeledes, at Sygebetjenten vilde stille sig i Nærheden af Lægen nærmere Døren, samt at Sygebetjenten, naar han var kommen ind vilde føre Døren til, saaledes at de

**LETLÆSELIG
UDGAVE**

Gymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[B66-5206, 38b]

Betjenten vendte Ryggen til, snappede Cpten Bordbenet og idet han fattede om det med begge Hænder, tilføjede han af al sin Kraft Sygebetjenten et Slag oven i Hovedet. Cpten havde forud tænkt sig at føre Slaget saaledes, at, at de udstaaende Søm ramte Hovedet, men om han i sin Ivrighed, da han fuldbyrdede sin Plan, virkelig fik Vaabenet vendt saaledes, at Sømmene ramte Betjenten i Hovedet, ved han ikke. Strax efter at han havde ført Slaget, sprang Lægen ind imod Cpten og Bordbenet faldt fra ham. Lægen greb ham i begge Arme og omtrent i samme Øjeblik kom de udenfor staaende Betjente til og Cpten blev bunden med Reb, indtil han nogle Øjeblikke senere blev belagt med Jærn. Cpten havde til Hensigt at slaa mere end det ene Slag paa Sygebetjenten, og det forekommer ham ogsaa, at han havde løftet Haanden til det andet Slag, men han ved det ikke bestemt, og han ved heller ikke, om han har ført nogle Slag mod Lægen, eller om han har saaret denne. Han saa, at der var Blod paa Gulvet, men antager nærmere, at det var fra Sygebetjent Brandstrups Hoved. Cpten var naturligvis i en overordentlig stærk ophidset Tilstand, og mindes ikke saa aldeles nøie, hvad der skete i selve Gjæringens Øjeblik, men han erkjender, at det var hans Hensigt at slaa Betjenten ihjel, idet han vilde tage en saa stor Hævn over det Offentlige som muligt og mente, at dette kun kunde ske ved, at han forøvede et Mord. Cpten er 2 Gange idømt

[B66-5206, 39a]

Dødsstraf, og han har forinden han nu udførte sin sidste Forbrydelse vel tænkt sig, at en ny Dødsdom vilde overgaa ham, og at denne rimeligvis vilde blive exequeret, hvis det virkelig lykkedes ham at dræbe et Menneske, saaledes som han tilsigtede, men det var dog ingenlunde for at blive af med Livet, at han udførte denne Gjæring, men alene for at tilfredsstille sin dybe Hævnlyst. Hvis han havde Livslede siger han, at han jo let selv vilde kunne skille sig af med Livet. Han blev adspurgt, om han, saafremt han paany blev dømt fra Livet, vilde ønske, at Dommen vilde blive exequeret, eller om han paany haaber at blive benaadet, men han erklærer, at derpaa vil han ikke svare.-

Han forklarer, at han er født i Jyderup Sogn, Holbek Amt, d. 21 Novbr 1862, og han er sidst straffet ved H.R.Dom af 1886 med Livsstraf, hvilken Straf blev forandret til livsvarigt Tugthusarbeide og 27 Slag Kat.-

**LETLÆSELIG
UDGAVE****Gymnasiepakker****Kilder i historie**

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

Opl. Ratihab. Cpt. tilføier, at han ingensinde har talt med andre om sine Planer, hvilket han, da han sidder alene i Cellen, heller ikke har kunnet gjøre. Han erklærer, at ikke i nogen Maade angreer, hvad han har gjort, men at det fortryder ham, at han ikke fik Leilighed til at slaa Sygehusbetjenten helt ihjel. Han blev forevist det tilstedeværende med Straffeanstaltens Segl forsynede Bordben saavel som ogsaa den afbrækkede Madpott Hank og gjenkjenner begge disse Redskaber som de, hvormed han har udført

[B66-5206, 39b]

eller har agtet at udføre det af ham paatænkte Drab.

Opl. Ratihab. Afført.

For Protocollen comparerede Sygebetjent Niels Brandstrup, 68 Aar gl, som var Sengeliggende i sin Bolig men i øvrigt fuldstændig aandsfrisk og nogenlunde rask. Han blev forelæst sin til Fængselsinspektørens Forhør under 3 Ds opgivne Forkl. [... ...] han bekræftede. Han forklarede, at Vinduet til Jens Nielsens Celle stod aabent, saa at der vilde være Træk, naar Cpten det havde trukket Døren til og i øvrigt siger han, at det altid er Sædvane, naar han følger med Lægen ind i Cellerne, at trække Døren til, og det er ogsaa sket, navnlig ogsaa flere Gange ved Jens Nielsen, at han har ønsket at tale ene med Lægen, i hvilke Tilfælde Cpten er gaaet udenfor Cellen men er bleven staaende lige udenfor med Haanden paa Dørklappen. Han blev gjort bekendt med Fangen Jens Nielsens Forkl. m. H. t. Maaden hvorpaa han fik saavel Cpten som Lægen til fuldstændig at vende Ryggen til sig, og Cpten erkjender i Eet og Alt Rigtigheden af hvad Fangen deraf har forklaret. Cpten fik kun et Slag, og han saa ikke nogle Bevægelser hos Fangen førend Slaget var faldet. Cpten har siden han fik Slaget været sengeliggende. Han har for Øjeblikket ingen Smerter, og der er intet at se paa hans Hoved, men han føler sig dog endnu lidt Svimmel, naar han kommer op, og Lægen har derfor beordret ham til at blive i Sengen endnu et Par Dage. Han formener ikke at have eller at ville faa nogle Men af det ham tilføiede Slag. Cpten har oftere i sin Stillings Medfør som Sygebetjent talt med Fangen Jens Nielsen og ved aldrig at have haft noget Udestaaende med ham.

Opl. Ratih. Dim.

Forhøret afsluttet.

Politiretten hævet.

Vidner

[...]

[...]

LMathiasen

**LETLÆSELIG
UDGAVE**

Gymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[B66-5205, 308a]

[19. maj 1892]

Aar 1892 d 19 Mai Aftenen Kl 3½ blev Politiretten sat og holdt paa Raadhuset af Tugthuset ved Horsens af Dommeren og Skrивeren med undertegnede Vidner. Der foretoges

No 207/1892 Forhør i Anledning af det af Tugthusfange Jens Nielsen forøvede morderiske Overfald.

Frl blev Skrivelsen fra Aarhus Stiftamt af 11 Ds paa

[B66-5205, 308b]

Tegnet Dommerens Skrivelse af 10 s M tilligemed den ~~Arrestanten~~ Tugthusfange den 17 Februar 1886 overgaaede Høiesteretsdom, samt Skrivelse fra Høiesterets Justitscontoir af 12 Maj d A over de Tugthusfange vedrørende ældre Acter.

Bordbenet og den tilslebne Hank var tilstede i Retten.

Tillige fremlagdes Skrivelse af 17 Ds fra Inspectionen for Horsens Straffeanstalt med 3 Bilage.-

Fremstod fri for Baand og Tvang Tugthusfange Jens Nielsen, der foreholdt de fremlagte Domsacter erkjender at være her i Landet straffet som deri anført nemlig:

1. Iflg Criminal og Politirettens Dom af 1 Septbr 1877 for Tyveri med 25 Slag Ris
2. Iflg Odense Kjøbstads Extraretsdom af 26 26 Octbr s A for samme Forbrydelse med 2 x 20 Slag Ris
3. Iflg Elbo m: fl: Herreders Extraretsdom af 2 April 1879 for Overtrædelse af Strflovns § 281 jfr § 37 med 2 Aars Forbedringshusarbeide.
4. Iflg Hof og Stadsretsdom af 13 Juni 1885 for Overtrædelse af Strflovns § 228 tildels sammenholdt med § 46 samt efter § 229 No. 4, 280 og 281 med ForbedringsTugthusarbeide i 16 Aar.
5. Iflg Høiesteretsdom af 3 Juni 1886 i Medfør af Strflovns §§ 65 og 111 efter Pl 31 August 1813 § 10 med Livstraf og

**LETLÆSELIG
UDGAVE**

Gymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

6. Iflg Høiesteretsdom af 17 februar 1886, der stadfæster Viborg Landsoverrettsdom og Horsens Kjøbstads Extraretsdom af 3 October 1885 i Medfør af Strflovens §§ 65 og 111 anset efter PI 31 August 1813 § 10 med Livsstraf

Fremstod Fængselsinspectør Capitain Bach, Straffeanstaltens Læge, Dr. Wind. Den overfaldne Sygehusbetjent Brandstrup, de 2 Betiente, der ledsagede Lægen og Sygehusbetjenten ved den heromhandlede Leihusbetjenten ved den Lægen, andstrup, de 2 Betiente, der ledsagede Lægen, og strafens Kjøbstads Extraretsdom af 3 October 18lighed nemlig M. Petersen og N. Petersen, og endelig Betjent Poul Rasmussen, som er den Straffangen

[B66-5205, 309a]

havde tilsigtet at overfalde.

Efterat den af Straffefangen under det først afholdte Forhør opgivne Forkl var bleven forelæst, godkendte han denne og gjentager saaledes, at det var af Had og Hævnfølelse mod de off Myndigheder efter en længe i forveien udtænkt og nøie gjenomtænkt Plan, at han har forøvet dette Overfald paa Sygehusbetjent Brandstrup, og at det var hans bestemte Hensigt at slaa Sygehusbetj. ihjel for derved at tilfredsstille sin Hævnfølelse, som det syntes ham kun kunde ske ved et Mord, - at han vidste, at det var Sygebetjent Brandstrup mod hvem hans Plan Hævn efter at den af ham omforklarede Plan med Sygehusbet Betjent Poul Rasmussen var glippet vilde komme til Udførelse, - at han udførte dette Overfald mod denne, uagtet han ingen personlig Uvillie havde mod Sygehusbetjenten, - og at han endelig ikke føler nogen Anger over sin Gierning, men at det kun fortryder ham, at dette Mordforsøg ikke lykkedes.-

Idet Straffefangen blev gjort opmærksom paa den tilstedev Sygehusbetj Brandstrup og paa dennes i [... ...] svage Tilstand, samt paa at det iflg Lægens Erkl fortiden endnu ikke kunde afgjøres, hvorvidt Brandstrup ikke som en Følge af denne ham tilfødiede Læssion vilde dø, samt at han i hvert Tilfælde havde tilføiet denne en stor legemlig Lidelse uden at han havde givet ham Straffefangen

**LETLÆSELIG
UDGAVE****Gymnasiepakker****Kilder i historie**

Find
gymnasiepakkerne
på: [www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne](http://www.sa.dk/undervisning-og-forskning/ungdoms-uddannelserne)

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[B66-5205, 309b]

nogen Anledning til Vensk Uvenskab Uvillie eller Had, svarer Straffefangen, at han endnu ikke har Følelse af nogen Anger, men at det jo godt kan være, at han vil komme til at angre dette, da Manden jo ikke har gjort ham nogen Fortræd. Straffefangen tilføier nu, at han dog maa gjøre den Ændring ved den af ham aflagte Tilstaaelse, at det vistnok ikke alene og udelukkende var af Had og Hævnfølelse, at han er skredet til denne Handling og forsøgt at slaa Sygehusbetj ihjel med Bordbenet, men at det ogsaa var ligesaa meget af Livslede for at blive af med Livet, der var ham utaaeligt og uudholdeligt under det Fængsel, som han holdes i her, afsondret fra alle i en Ensomhed, som han ikke forment længere at kunne bære, og som han ikke havde noget Haab om i en nærmere Fremtid vilde blive forandret. Han var overbevist om, at han ikke kunde haabe paa, at der i alt Fald i dette Aar vilde ske nogen Forandring deri, og dette kunde han ikke holde ud. Han tror nok, at det er denne Livslede, der fuldt saa meget som hans Hævnlyst [...] forleden [...] til dette Mordforsøg, idet han antog for sikkert, at der ikke kunde blive Tale om Benaadning, naar Mordet lykkedes, og han saaledes vilde miste Livet, da det jo var at [...], at han ved Domstolene vilde blive fradømt dette.

FV

Sygebetjent Brandstrup, der

[B66-5205, 310a]

paa Grund af sin svage Tilstand ikke kunde udholde længere at overvære Forhøret, erkl, at han intet havde at føie til den af Fangen aflagte Tilstaaelse. Han [bemærker], at det ikke faldt ham ind at nære nogensomhelst Mistanke mod Straffefangen, da han gjorde ham opmærksom paa Manglen ved Kakkellovnen, og at han i dette Øjeblik kun tænkte paa, hvad der kunde gjøres for at afhjælpe dette. Det var dette, der bragte ham til at vende sig om og se hen mod Kakkellovnen.- I det samme Øjeblik han fik Slaget blev han saa [betaget], at han ikke har nogle Erindringer om hvad der senere passerede. Dog mindes han, at den tilstedev Dr Winde traadte til, da han faldt i Knæ.

FV

[.....]

**LETLÆSELIG
UDGAVE**

Gymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

Capitain Bache afgav en skriftlig Erkl, som han forment at indeholde saa tilstrækkelige Oplysninger, som han er i Stand til at afgive, og som han derfor i Et og Alt kunde henholde sig til. M H t det af Fangen paaberaabte Haab i Løbet af Vinteren at skulle blive overflyttet til Fælledskab, og saaledes blive forskaanet for det ensomme Fængsel, som Cpt skulde have givet denne, da forholder dette sig i Virkeligheden rigtig. Det vil sige Cpt. har saa vidt han husker udtalt sig saaledes overfor Fangen, at han nu vist havde siddet den længste Tid i Ensomhed, og det kan jo være ganske rigtig, at Fangen deri har set en Udtalelse hvoraf han kunde give sig haab om i den nærmeste Tid at blive overflyttet til Fælledskabet.

FV

Fangen erkl i Anledn heraf at ~~det er~~

[B66-5205, 310b]

~~ham bekendt~~ han troede, at der i Begyndelsen af Marts Maaned vilde ske Indberetning om hans Forhold, saa at hans Fritagelse for det ensomme Fængsel vilde indtræde 1 April, som netop var den Dag han sidste Gang blev anbragt i dette ensomme Fængsel. Da nu Tiden forløb, og han ikke ~~hørte~~ mærkede noget til, at der vilde ske nogen Forandring, da var det, opgivende Haabet om en Forandring i en nærmere Fremtid, at han besluttede sig til at sætte sig i Besiddelse af et eller andet Vaaben, hvormed han kunde slaa Opsynsbetj Poul Rasmussen ihjel. Det var jo denne Mand, han nærmere tænkte paa, fordi han havde meldt ham.

FV

Fangen tilføier paa Anledning, at hans Vrede mod denne Opsynsbetj jo hidrører fra, at denne havde flere Gange vistnok en 8 à 10 Gange [.....] meldt ham for flere Forseelser. Han erkj imidlertid, at han er bleven straffet med Mildhed, og at han ofte ingen Straf har faaet. Straffen har sædvanlig bestaaet i, at flere Begunstigelser f Expl Bøger og Skrivematerialer for en kortere Tid havde meldt ham. Hans Forseelser have sædvanlig bestaaet i, at han har læst i Arbejdstiden fordi Ensomheden blev ham utaalelig og en Gang fordi han havde sat sig i Forbindelse med en anden Fange dels ved at banke paa Væggen og dels skriftlig; dette sidste skete navnlig om Søndagen ved Kirkegang, naar Fangerne og han forlode deres Celler; idet denne Fange da benyttede Leiligheden til at lægge det skrevne ind til ham

**LETLÆSELIG
UDGAVE**

Gymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[B66-5205, 311a]

og hente, hvad han havde skrevet. Dette er saavidt han bekendte sket 3 Gange.

FV

Captain Bache [bemærker], at dette vist er sket kun en Gang, og at det var den anden Fange, der havde givet Anledning.-

FV

Betjent Poul Rasmussen erkl, at Fangens forkl ham vedrørende er rigtig. Hvor ofte han har meldt Fangen ved han ikke, men det har altid været for andre Forseelser, og ingen af Forseelserne har medført ~~hæ~~ corporlig Straf.

Fangen erkj. dette for at være rigtig.

Dr. Winde erkl, at han i Et og Alt maa henholde sig til en Rapport og ~~dels~~ til den til Fængselsinspectørens Protocol opgivne Forkl. Da Cpt sædvanlig, naar han besøger syge Fanger, støder Celledøren lidt til, saaledes at den ene eller de 2 Betjente der følge med og ere forbleven staaende udenfor ikke kunde høre, hvad han har at tale med Fangen om, da Fangerne ikke giærne se, at Betjentene ere Vidne til, hvad de feile og hvad de maa forklare Lægen, har Cpt eller muligvis ogsaa Brandstrup, hvad han ikke erindrer, skudt Døren til, saa at de 2 Betjente, der ledsagede dem og lukkede Celledøren op, nemlig Betjentene Marcus Petersen og Niels Petersen, forbleve udenfor.- Cpt maa

[B66-5205, 311b]

[bemærke], at skjønt det jo var ham bekjendt, at Fangen var bleven truffen i Besiddelse af et tilslebet Stykke Jærn, saa han maatte antages at have sat sig i Besiddelse af utilslebet for at benytte dette til Overfald, det dog den Gang ikke faldt ham ind, at Fangen skulde foretage sig noget mod ham eller Betjenten, da ingen af dem havde gjort ham noget og Cpt altid havde været god imod Fangen. Fangens Anbringende om, at Kakkelovnen røg, og at der vist kunde gjøres et eller andet for at afværge dette faldt saa naturligt, at det ikke kom ham i Tanke, at der laa noget bagved. Der viste sig i Virkeligheden Striber af Røg paa Muren ligesom ogsaa, at ~~Fure~~ Kalken i Fugerne paa Kakkelovnen flere Steder var faldne ud. Det var kun en [Minut], at Cpt saavel som Brandstrup saaledes vendte Ryggen mod Fangen, men dette var jo tilstrækkelig for Fangen, der var forberedt paa, hvad han vilde gjøre, til at udføre sit Mordforsøg

**LETLÆSELIG
UDGAVE**

Gymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

Cpt maa erkl, at det af Fangen benyttede Bordben, der var tilstede i Retten, ført med den Kraft, hvormed Fangen har slaaet og rettet mod et Menneskes Hoved ubetinget kan være dødbringende. Grunden hvorfor ~~dette~~ Slaget, som det maa haabes, ikke har været dødbringende i dette Tilfælde, maa dels søges i, at Brandstrup havde sin Uniformshue paa, som har taget noget af, og dels maaske ogsaa i, at Brandstrups Hovedskal paa det paagjældende Sted har været særlig kraftig. Cpt har unægtelig ikke øp endnu [.....]

[B66-5205, 312a]

en bestemt skriftlig Erkl over, hvorledes han forefandt Læssionen efter Overfaldet, men han skal i den nærmeste Tid tilstille Retten den. Han maa [bemærke], at Brandstrup vel kan betragtes som begyndende Reconvalescent, men at hans Tilstand endnu ikke kan siges at være uden Fare. Slaget har dels fremkaldt en Hjernerystelse, dels vist ogsaa en indvendig Blødning, og Følgerne lade sig endnu ikke beregne, saa meget mere som tilfældige uberegnelige Omstændigheder kunne støde til og som kunne forværre den Syges Tilstand. Cpt [bemærker] at ~~han~~ ~~endnu~~ de ham ved Sømmene tilføjede Saar vel ere lægte, men at han endnu har Smerter, naar han bevæger Armen.- Cpt betvivler ikke, at Fangen ikke har tilsigtet at slaa ja,, hvad denne jo ogsaa har erklæret.-

FV

Betjentene Marcus Petersen og N Petersen forkl paa Anledning, at de iflg deres Instrux ikke fulgte med ind i Cellen, da Døren blev skubbet til, idet de betragtede som et Tegn til, at de skulde blive udenfor. Da de hørte Lyden af et Slag, og det strax faldt dem ind, at der var passeret noget, sprang de ind i Cellen. Fangen stod da med Ryggen op imod Væggen ud til Gaarden og Dr Winde holdt fast paa ham.-

FV.

Derefter begav Retten sig ned i Fangens Celle og blev Localiteterne tagne i Øjesyn, idet Fangen viste hvorledes han havde staaet før han greb Stø Bordbenet og tilføjede Brandstrup Slaget. Localiteterne svarede ganske saavel til de af Straffangen som af Cpten afgivne Forkl.

———Um Imedens Retten opholdt sig i Fangens Celle, [bemærkede] Fangen, at han maatte gjentage ikke at kunne udholde dette Fængselsliv og endnu mindre det der nu forestaar ham, et ubetinget og strængt Celfængsel, og at han saavel

LETLÆSELIG
UDGAVEGymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[B66-5205, 312b]

for sin egen Skyld som, - saaledes har Fangen udtrykket sig for Andres Skyld maatte haabe paa og ønske, at ~~den~~ Li han ikke vilde blive benaadet for den Livsstraf, han vil blive ikjendt, og ved denne Fangens Udtalelse sigtede Fangen til, at han ved en Benaadning let kunde fristes til et gjentagende Mordforsøg for at opnaa sit Øjemed.-

Dommeren finder Anledning til at [bemærke], at Fangen under det over ham afholdte Forhør flere Gange viste umiskjendelige Tegn paa en bevæget Sindsstemning, og at han oftere under Dommerens Tiltale havde Taarer i Øjnene.

Straffangen afført. Cpten Dim.

Forhøret udsat

Politiretten hævet

Vidner

[...]

[Anders Hansen]

Seiersen

[21. maj 1892]

Aar 1892 d 21 Maj Eftm Kl 6 blev Politiretten sat, holdt som forrige. Der foretoges:

N 207/1892. Forhør over Tugthusfange Jens Nielsen.

Frl blev den særlige Lægeerkl, som Lægen ved Horsens Straffeanstalt Dr Winde var bleven anmodet om at afgive, og endvidere en Skr fra Inspectøren for Horsens Straffeanstalt af G D tilligemed den Situationsplan over Straffefangens Celle, hvorom Inspectøren ligeledes er bleven anmodet om at afgive og som tydeliggjør, hvorledes det af Fangen udførte Mordattentat af ham er udført.-

[B66-5205, 313a]

Da det maatte anses for at være [ønskeligt?], at Forhøret udsattes indtil der fra Lægen kunde foreligge en bestemtere Erkl om, hvorvidt ~~den~~ De Sygebetjent Brandstrup kunde forventes at vilde gjenvinde sin Helbred, nemlig om hvorvidt der kunde være Tale om Fare for hans Liv ~~indtil~~, blev Forhøret erkl sluttet.

Forhøret udsat.

Politiretten hævet.

Vidner

[...]

[...]

[...]

LETLÆSELIG
UDGAVEGymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[B66-5206, 72b]**[25. juni 1892]**

N 207/1892

Forhør over Tugthusfange Jens Nielsen

Forhøret [...]

FrI. blev en af Lægen ved Horsens Straffeanstalt affordret først i Dag indgaaet Erklæring til yderligere Bekræftelse af, at Tiltalte maa anses for at have været fuldt tilregnelig, da han udførte Mordattentatet paa Sygebetjent Brandstrup.

Dommeren finder Anledning til tillige udtrykkelig at bemærke, at Tiltalte under de over ham afholdte Forhør stedse er optraadt paa en rolig og besindig Maade, at han har besvaret de til ham rettede Spørgsmål kort, klart og tydeligt, og at hele hans Opræden ikke tillod den mindste Tvivl om, at han var sin Forstand fuldstændig mægtig. Kun i én Henseende har hans Forklaringer under de foretagne Forhør været noget [...ende], saaledes som det fremgaar af disse, idet han under det første Forhør stedse med stor Bestemthed har eller gjort gældende, at det [...] har været den efter hans Formening fuldt berettigede Forbitrelse over den Behandling han havde lidt af Samfundet og navnlig af de offentlige Autoriteter og den indre Trang hos ham til at tage

[B66-5206, 73a]

Hævn herover, en Hævn som han kun, da han ikke kunde [...] de høiere Autoriteter, forment at kunne bringe til udførelse ved at overfalde og dræbe en af Anstaltens Betjente [...] skulde den som han særligt havde faaet noget imod, - der [...] deraf kom til at fatte Planen ved det begaaede Overfald at dræbe Sygebetjent Brandstrup, - hvorimod Tiltalte under det sidste Forhør, som det ogsaa under dette er anført, med en tilsyneladende stærk Sindsbevægelse har tilføiet, at Bevæggrunden til dette Overfald fuldt saa meget har været Fortvivlelse over det ensomme Cellerfængsel han var underkastet, som han ikke forment længere at kunne udholde og Forestillingen om, at han (opfyldt af den Livslede [...]) ved at dræbe én af Anstaltens Betjente vilde bevirke, hvad han paa Grund af sin Livslede ønskede, at komme af med Livet.-

Forhøret sluttet.

Politiretten hævet.

Vidner

[...]

[...] [...]